

VOLLEDIGE CIRCULAIRE MFA IN OUD-BEIJERLAND

Oude spijkerbroeken van inwoners worden hergebruikt als isolatiemateriaal voor de multifunctionele accommodatie (MFA) Boezem & Co in Oud-Beijerland. Ook materiaal uit eerder gesloopte woningen krijgt een nieuwe bestemming. Bouwen met afval; dat is sinds het allereerste begin de opzet van dit project.

LEES VERDER OP PAGINA 2 & 3

8 CRUCIALE UITDAGINGEN VOOR BOUWERS IN 2020

Voor het eerst sinds de crisis wordt een daling van de bouwproductie verwacht. Wat kunnen bouwers doen om van 2020 toch een goed bouwjaar te maken? 8 Uitdagingen.

LEES VERDER OP PAGINA 4 & 5

EEN ZERO-EMISSIE BOUW IN 2030 IS 'AMBITIEUS, MAAR MOGELIJK'

De vieze luchtuitstoot van bouwmachines fors terugdringen is ambitieus, maar wél haalbaar. De bouw heeft in het akkoord de hoogste doelstelling opgelegd gekregen; een reductie van 75% vieze lucht in 2030, om negatieve gezondheidseffecten te beperken.

LEES VERDER OP PAGINA 6 & 7.

VOLLEDIG CIRCULAIRE MFA OUD- BEIJERLAND

Oude spijkerbroeken van inwoners van de Hoeksche Waard worden binnenkort op een wel heel bijzondere manier hergebruikt; als isolatiemateriaal voor de multifunctionele accommodatie (MFA) Boezem & Co in Oud-Beijerland. Voor de fundering van het gebouw wordt gebruikt gemaakt van tweedehands Stelconplaten. Ook materiaal uit eerder gesloopte woningen krijgt een nieuwe bestemming in Boezem & Co.

Bouwen met afval; dat is sinds het allereerste begin de opzet van dit project. Een groot aantal materialen is afkomstig van intussen gesloopte woningen in Puttershoek, die in eigendom waren van woningcorporatie HW Wonen. De 'geooogste materialen' zijn schoongemaakt, van spijkers ontdaan en in sommige gevallen op maat gezaagd. Het gaat onder meer om houten vloerplanken, houten balken en dakbeschoot. De trottoirtegels zijn geknipt en de dakpannen en binnendeuren zijn schoongemaakt. Bij dit proces is HW werkt! nauw betrokken geweest. Hier werken onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en statushouders die werkervaring opdoen.

Icoonproject

"MFA Boezem & Co is een icoonproject", zegt projectleider Margriet de Lange van gemeente Hoeksche Waard, waar Oud-Beijerland onder valt. "In de aanbesteding van dit project hebben we gezegd dat we de MFA circulair willen bouwen. Op deze manier willen we invulling geven aan onze duurzaamheidsambitie. En dat is meer dan alleen maar zonnepanelen op het dak plaatsen. Wil je als gemeente het goede voorbeeld geven, dan moet je ook echt alle mogelijkheden laten zien op het gebied van duurzaam bouwen. We maken onder meer een voorlichtingsfilm die straks in de MFA te zien is. Ook laten we in het gebouw zelf zien hoe bijvoorbeeld de spijkerbroeken en oude balken zijn verwerkt."

Bestaande materialen

Boezem & Co wordt dus grotendeels gebouwd met bestaande materialen. De fundering bestaat niet uit heipalen, maar is gefundeerd op staal. Stelconplaten en na-stelbare balken dragen het gebouw. Vloer- en dakbalken van oude woningen worden als dragende binnenspouwbladen gebruikt, terwijl het platte dak met bestaande houten balken wordt gemaakt. Plafonds bestaan uit houten latten die uit de bestaande vloerplanken zijn gemaakt. In de gevels zijn gehalveerde trottoirtegels verwerkt. Het wordt een nul-op-de-meter-gebouw.

Sociale omgeving

MFA Boezem & Co verrijst op het terrein van de kinderboerderij in de wijk Croonenburgh. Het bestaande verenigingsgebouw De Boezem wordt gesloopt. Het nieuwe gebouw is voor álle inwoners van de Hoeksche Waard, zegt De Lange. "Het gebouw ligt in een groene long tussen twee versteende wijken. Met de MFA willen we een sociale omgeving creëren voor iedereen. Onze slogan is: Geen uitval, geen afval. Niet alleen op milieugebied, maar ook op sociaal gebied." Naast verenigingen die al gebruik maakten van De Boezem, biedt Boezem & Co straks onder andere ook onderdak aan het Odensehuis; een ontmoetingsplek voor mensen met beginnende dementie. Ook acht cliënten van Gemiva en Pameijer (dagbesteding) komen in en om de MFA werken.

Bouw gestart

Voor het ontwerp is [RoosRos Architecten](#) verantwoordelijk, [Jongekrijg + Maasbouw](#) is de hoofdaannemer. Met de bouw is onlangs gestart. Het is de bedoeling dat Boezem & Co op 31 mei 2020 in gebruik kan worden genomen.

Plaats: Oud-Beijerland

Opdrachtgever: Gemeente Hoeksche Waard

Ramingsgroep: 875.000 euro

Nummer: 521966

Uitgebreide informatie over dit project zien, inclusief alle contactpersonen en marktpartijen? Bekijk dit project op bouwberichten.nl. Heeft u een inhoudelijke vraag of opmerking, neem dan contact op met het redactieteam van Cobouw Bouwberichten: content@vakmedianet.nl Eerste publicatie door [Jeroen Kreule](#) op 17 jan 2020

Laatste update 22 jan <https://www.cobouw.nl/bouwbreed/bouwbericht/2020/01/multifunctionele-accommodatie-oud-beijerland-wordt-volledig-circulair-101280787>

8 CRUCIALE UITDAGINGEN VOOR BOUWERS IN 2020

Voor het eerst sinds de crisis wordt een daling van de bouwproductie verwacht. Wat kunnen bouwers doen om van 2020 toch een goed bouwjaar te maken? 8 Uitdagingen.

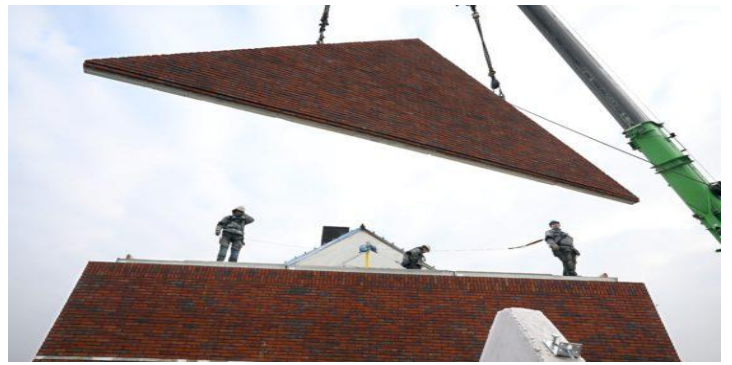

Foto: Stijn Rademaker/HH

1. Creatief omgaan met stikstofbeleid: Bouwers zullen creatiever om moeten gaan met het stikstofbeleid, adviseerde Job Dura vorige week. Hoe? Door te zoeken naar compensatie, door met minder stikstofuitstoot te bouwen en andere keuzes te maken als het gaat om bouwmaterieel en logistiek. Ministeries, provincies en waterschappen zullen de neiging hebben om nog even af te wachten met het uitschrijven van nieuwe tenders tot duidelijker is hoe de spoedwet Stikstof het beste kan worden toegepast.

2. Prijsduiken afremmen: Het einde van de bouwcrisis werd juist ingeluid door kieskeuriger gedrag van bouwers en een teruglopend aantal inschrijvingen per aanbesteding. Die luxe is in 2020 voorbij. Minder opdrachten betekent meer concurrentie, dus een grotere druk om de inschrijfprijzen te verlagen. Dat wil zeggen; lagere winstmarges accepteren, zoals de bouw ook tijdens de crisis deed. Bouwers moeten een "faire" prijs voor hun werk blijven vragen, ook als de markt slechter wordt.

3. Ontslagen voorkomen: De zorg om de dunnere orderportefeuilles is groot in de bouw. Hoe minder werk in de pijplijn, hoe groter de druk om personeel te ontslaan. Volgens het EIB staan er alleen al door stikstof 40.000 banen op de tocht. Als er nu weer een grote uitstroom met personeel komt, lukt het nooit om jaarlijks 75.000 nieuwe woningen neer te zetten. Houd dat personeel dus vast.

4. Energieneutraal en circulair bouwen: Moet je als woningbouwer de meute volgen en alleen Bouwbesluitwoningen bouwen? Dat kan. Dan krijg je te maken met BENG (bijna energieneutraal bouwen). Een beetje bouwer wacht niet tot BENG en gaat gewoon energieneutraal bouwen. Ga eens ruiken aan materiaalpaspoorten; mogelijk worden die verplicht. Iedereen weet; circulair bouwen komt eraan.

5. 3D-printen: Sceptici kunnen in 2020 niet langer de schouders ophalen bij 'dat stelletje amateurs dat laagje voor laagje hun materiaal opbrengt'. De tijd van druijpers en andere onregelmatigheden ligt ver achter ons. De mechanische eigenschappen van het eindproduct blijken bovendien niet te doen voor traditioneel verwerkt beton. Daarmee komt er een verfijning en detaillering terug in de bouw en architectuur, die de afgelopen eeuw is verdwenen. Er breekt echt een nieuw tijdperk aan. Niet met kunststof, maar met beton.

6. Veiligheid: 18 doden in de bouw vorig jaar. Dat is schrikken. Als het gaat om ongevallen is al langer door de minister een verplichte veiligheidsbaas aangekondigd op bouwprojecten. Deze nieuwe autoriteit krijgt een regiefunctie en kan worden aangesproken op onveilige situaties. De veiligheidsbaas komt er op aandringen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Bouwbedrijven en gemeenten zetten de komende tijd ook hun tanden in de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen; ze gaan ermee oefenen. Of de veelbesproken nieuwe wet daadwerkelijk ingaat op 1 januari 2021, hangt mede af van die proefprojecten. Rond mei maakt minister Knops de balans op.

7. Bureau McKinsey bracht vorig jaar in opdracht van Rijkswaterstaat in kaart dat **bouwers te veel risico's lopen bij complexe infrawerken en dat ingrijpen onvermijdelijk is om de concurrentie gezond te houden**. De trend richting kleinere projecten en betere samenwerking zal doorzetten. Infraprojecten moeten daarnaast ook meer seriematig, duurzamer, circulair, innovatiever en met meer ict worden gebouwd.

8. Bouwen in de fabriek: Hoe rijp wil je de tijd hebben? De bouw kampt met een personeelstekort, met 20 doden per jaar, hoge bouwkosten, een grote woningnood en taai faalkosten. Wie nog niet flink bezig is met (het opzetten van) industrialisering en digitalisering loopt kans straks uit de markt te worden geprijsd door concurrenten die wel in beweging komen. Je hoeft niet groot te zijn om de fabriek in te gaan. Kleinere bouwers zijn ook begonnen. Zo kondigde Startblock aan jaarlijks honderden houten rijtjeshuizen voor kleine huishoudens te gaan bouwen in een loods in Emmeloord.

Ingekort artikel van <https://www.cobouw.nl/bouwbreed/nieuws/2020/01/acht-cruciale-uitdagingen-voor-bouwers-in-2020-101280788>

EEN ZERO-EMISSIE BOUW IN 2030 IS 'AMBITIEUS, MAAR MOGELIJK'

De vieze luchtuitstoot van bouwmachines fors terugdringen is ambitieus, maar wél haalbaar. Dat stelt Albert Lusseveld, programmamanager Duurzaamheid en Veiligheid van de branchevereniging voor leveranciers van bouwmachines (BMWT), naar aanleiding van het Schone Lucht Akkoord dat maandag werd gesloten. De bouw heeft in het akkoord de hoogste doelstelling opgelegd gekregen; een reductie van 75% vieze lucht in 2030, om negatieve gezondheidseffecten te beperken. Andere sectoren, zoals de landbouw, hoeven 'slechts' een reductie te bereiken van zo'n 35%. Lusseveld: "Het is zelfs hoger dan het totaal aan vieze lucht dat moet worden teruggedrongen. Érg ambitieus dus."

Waarom is het in de bouw zoveel hoger?

"Ik denk dat dit komt, doordat mobiele werktuigen de laatste tijd nogal in de spotlights staan. Dit is niet het eerste akkoord dat wordt gesloten voor het terugdringen van uitstoot. In het Energieakkoord en Klimaatakkoord zijn hier ook al afspraken over gemaakt. Daardoor hebben steeds meer gemeenten het gebruik van schone machines in hun doelstellingen staan. Daarnaast is de verwachting dat over 10 jaar een groot deel van het wagenpark door natuurlijk verloop vanzelf groener wordt. Dit komt omdat machines zo'n 7 à 9 jaar meegaan en aan nieuwe machines zitten steeds strengere Europese normen verbonden."

Tóch is het een flinke reductie. Is het niet té ambitieus?

"Het is zeker een hoge doelstelling, maar nee, ik geloof niet dat het té is. Ik denk dat het haalbaar is, omdat er met kleine stapjes al veel reductie kan worden bereikt."

Wat voor stapjes?

"Aannemers kunnen direct beginnen met het gebruik van biobrandstof. In de meeste machines is dit gewoon mogelijk. Dat zorgt voor een reductie van al 20% tot 30%. De tweede stap is ook niet zo ingewikkeld; de hybride wagen. Die is er gewoon en zorgt voor een reductie van 30%."

Zo klinkt het wel heel gemakkelijk.

"Dat is het ook weer niet, want er komen ook zeker een aantal grote uitdagingen bij kijken."

Albert Lusseveld

Albert Lusseveld is ruim 5 jaar programmamanager duurzaamheid en veiligheid van BMWT, de belangenbehartiger van leveranciers van bouwmachines, magazijninrichtingen, wegebouwmachines en transportmaterieel. Hij houdt zich onder andere bezig met de deal 'Het Nieuwe Draaien', een akkoord tussen verschillende partijen om de uitstoot van CO₂, fijnstof en nox terug te dringen. Verder is hij het aanspreekpunt als het gaat om veiligheid en duurzaamheid en subsidieregelingen.

Zoals?

"De betaalbaarheid bijvoorbeeld. Aannemers moeten hiervoor diep in de buidel gaan tasten. Machines, die nog niet zijn afschreven, moeten bedrijven toch weg gaan doen. Daarnaast moet de bouwer investeren in veel duurdere machines. Een

hybride machine kost wel 20% meer en een zero-emissie wel 50%."

Dat is flink, gaan bouwers dit wel doen?

"Er zijn zeker een aantal koplopers die hiermee aan de slag gaan, dit zijn veelal de grote bouwbedrijven die investeringsmogelijkheden hebben, maar er zijn ook zeker aannemers die nu al moeite hebben het hoofd boven water te houden. Vooral door alle recente problemen met stikstof en PFAS. Die zullen zeggen: 'Allemaal leuk en aardig, maar nu even niet'."

Maar als die groep niet investeert, blijft die doelstelling toch achter?

"Wat ik zie is een overheid die zich een hoedje is geschrokken na alle protestacties van de afgelopen tijd. Dat zie je terug in dit akkoord. Het ministerie geeft de branche echt de tijd om deze stappen te zetten. Je praat over een tijdspad van 10 jaar, dat is echt wel realistisch."

Moeten deze aannemers niet gewoon subsidie krijgen?

"Ja, het is wel van belang dat de overheid mogelijkheden biedt om dit betaalbaar te houden."

foto: John Deere zegt dat zijn 644K en 944K hybride wielladers samen meer dan 1 miljoen uur in het veld hebben gewerkt.

Dit kan via subsidie, of via andere regelingen, zoals een fiscale investeringsregeling. Dat soort opties wordt niet genoemd in het akkoord, maar wel staat erin dat de overheid in gesprek gaat met ondernemers om deze zaken te kunnen tackelen."

Dan is er ook nog een andere kant; het aanbod. Is dat wel voldoende?

"Dat is de tweede grote uitdaging. Voor zwaardere machines, boven de 15 ton, is er nu zeker nog niet genoeg aanbod. Van het kleinere segment overigens wel. Dit komt, doordat dit soort machines in het buitenland wordt gemaakt en de afzetmarkt voor dieselwagens internationaal vele malen groter is. Nederland wordt gezien als een proeftuin en daardoor komt er langzaam maar wel steeds meer de markt op. Ik denk dat dit de komende 10 jaar stapje voor stapje vooruit gaat. Je moet het vergelijken met de automarkt. Tesla was een paar jaar geleden ook nog erg bijzonder, terwijl er dit jaar een doorbraak wordt verwacht."

Moeten de machines ook nog aan een norm voldoen?

"In dit akkoord worden geen grenswaarden beschreven. Wat je straks gaat zien is dat overheden in aanbestedingen zetten dat er alleen nog maar gewerkt mag worden met bepaalde typen machines, misschien wel alleen met zero-emissiemachines. Dus aannemers; houd er nu alvast rekening mee. Kies voor de duurzame opties. 2030 Komt eraan."

Eerste publicatie door [Marije de Leeuw](#) op 16 jan 2020

<https://www.cobouw.nl/bouwbreed/nieuws/2020/01/een-zero-emissie-bouw-in-2030-is-ambitieuw-maar-mogelijk-tesla-was-een-paar-jaar-geleden-ook-bijzonder-101280951>